

Provokeret abort – for hvem og hvornår?

—

DET
ETISKE
RÅD

I Hvorfor abort nu?

- 50 års jubilæum
- Loven basalt set uændret siden 1973
- Store forandringer i samfundsværdier og medicinsk viden/kunnen

I Hvordan har rådet arbejdet?

- Fem rådsmøder fra maj til september 2023
- Oplægsholdere og intern diskussion i rådet
- Udarbejdelse af rapport i dialog med sekretariatet
- Endelig stillingtagen den 21. september

Hvorfor etiske dilemmaer?

Der er fire centrale hensyn:

- Den gravide
- Fosteret
- Sundhedspersonalet
- Samfundet
- Både værdier og fakta har vægt

| Hovedilemma 1

- Den gravides interesse i selvbestemmelse
- Fosterets interesse i at leve

I Hovedilemma 2

- Den fosterdiagnostiske udvikling har ændret betydningen af den fri abort
- Er det en frihed til at vælge ikke at få et barn som sådan?
- Eller en frihed til at vælge ikke at få et barn med bestemte egenskaber?

Det Etiske Råds anbefalinger: fri abort

- 9 medlemmer anbefaler, at grænsen for den fri abort flyttes til graviditetsuge 18
- 4 medlemmer anbefaler, at grænsen for den fri abort flyttes til graviditetsuge 15
- 4 medlemmer anbefaler, at grænsen for fri abort fastholdes ved graviditetsuge 12

Fri abort til uge 18

Rådsmedlemmer: Lise Müller, Grete Christensen, Merete Nordentoft, Christian Gamborg, Rasmus Willig, Birgitte Arent Eiriksson, Knud Kristensen, Svend Brinkmann, Jacob Giehm Mikkelsen

Rådsmedlemmerne har lagt vægt på:

- At en udvidelse til uge 18 styrker kvinders selvbestemmelse, idet den bl.a. giver dem mulighed for at fordøje og handle på den viden, der kan erhverves igennem 1. trimester scanningen.
- At erfaringer fra andre lande ikke giver grund til at tro, at en sådan 18-ugersgrænse vil føre til væsentligt flere aborter eller senaborter
- At en 18-ugers grænse stadig efterlader en betydelig margin til levedygtighedstidspunktet omkring uge 22
- At der ikke er er betydeligt forøget risiko for den gravide forbundet med abort efter uge 12
- At erfaringer fra andre lande ikke giver grund til at tro, at den udvidede mulighed for abort vil blive brugt som middel til fx kønsselektion.
- At en 18-ugers grænse vil øge den lige adgang til sundhed ved at gøre det lige let for alle danskere at få den adgang til fri abort som ressourcestærke borgere har haft mulighed for ved fx at tage til Sverige.
- At der allerede i dag gives tilladelse til langt de fleste ansøgte senaborter

Fri abort til uge 15

Rådsmedlemmer: Leif Vestergaard Pedersen, Christine Nellemann, Henrik Nannestad Jørgensen og Anette Hygum

Rådsmedlemmerne har lagt vægt på:

- At en udvidelse til uge 15 styrker kvinders selvbestemmelse, idet den bl.a. giver dem mulighed for at fordøje og handle på den viden, der kan erhverves igennem 1. trimester scanningen
- At erfaringer fra andre lande ikke giver grund til at tro, at en sådan 15-ugersgrænse vil føre til væsentligt flere aborter eller senaborter
- At en 15-ugers grænse stadig efterlader en betydelig margin til levedygtighedstidspunktet omkring uge 22
- At der ikke er er betydeligt forøget risiko for den gravide forbundet med abort efter uge 12
- At erfaringer fra andre lande ikke giver grund til at tro, at den udvidede mulighed for abort vil blive brugt som middel til fx kønsselektion
- At en 15-ugers grænse vil øge den lige adgang til sundhed ved at gøre det lige let for alle borgere at få den adgang til fri abort som ressourcestærke borgere har haft mulighed for ved fx at tage til Sverige

| Fri abort til uge 12

Rådsmedlemmer: Ida Donkin, Mie Oehlenschläger, Berit Andersen og Mikkel Wold

Rådsmedlemmerne har lagt vægt på:

- At en 12-ugers grænse på klar vis markerer, at fosteret har selvstændig værdi, og at denne tiltager i takt med fosterets udvikling
- At en 12-ugers grænse alt andet lige er bedre til at sikre mod tendenser til et selektionssamfund end en senere grænse, idet den gør flere beslutninger om abort på baggrund af fosterdiagnostik til et samfundsanliggende snarere end en privat sag
- At en 12-ugers grænse fortsat giver de fleste gravide, som ikke ønsker et barn, god mulighed for at opdage graviditeten og få foretaget en abort inden udgangen af uge 12.

Det Etiske Råds anbefalinger: samråd

Grundlaget for abortsamrådenes virker bør taget op til gennemsyn med fokus på følgende spørgsmål:

- Er samrådenes virke retssikkerhedsmæssigt betryggende? Er deres praksis i overensstemmelse med loven (fx hvad angår den betydning, gestationsalderen tillægges) og er processen så gennemsigtig og forudsigelig som mulig under hensyntagen til, at der altid vil være tale om en konkret vurdering?
- Er det rimelige forståelser af alvorlighed og fare (risiko), som ligger til grund for samrådenes tilladelser og afslag på anmodninger om abort på fostermedicinsk indikation?
- Er det rimelige forståelser af sociale forholds betydning, som ligger til grund for samrådenes tilladelser og afslag på anmodninger om abort på social indikation?
- Er lovgivningen så almen, at konkretiseringen af bedømmelseskriterierne i stor grad er overladt til specialiserede fagmiljøer og den teknologiske udvikling? Og burde den snarere afspejle samfundsmæssige diskussioner og politiske beslutninger.
- Er samrådene sammensat på hensigtsmæssig vis? Er socialfaglige kompetencer fx tilstrækkeligt repræsenterede?
- Er organiseringen i fem regionale samråd hensigtsmæssig? Eller vil et centraliseret nationalt samråd fx være at foretrække? Og bør de gravide, som anmoder om abort, få mulighed for direkte foretræde for samrådet/direkte med samrådet?

| Det Ethiske Råds anbefalinger: 15-17 årige

- Alle rådsmedlemmer anbefaler, at 15- til 17-årige selv bør kunne beslutte, om de vil have en abort eller ej - og om forældremyndighedens indehaver skal informeres eller inddrages.
- De bør dog altid vejledes om, hvilke konsekvenser – også på lang sigt - det vil kunne have ikke at informere og inddrage forældremyndighedens indehaver.

| To opmærksomhedspunkter

- Livstegn ved senaborter, hvor barnet ikke er levedygtigt
- Gennemsyn af det fosterdiagnostiske program

DET ETISKE RÅD

DET ETISKE RÅD

kontakt@etiskraad.dk

www.etiskraad.dk